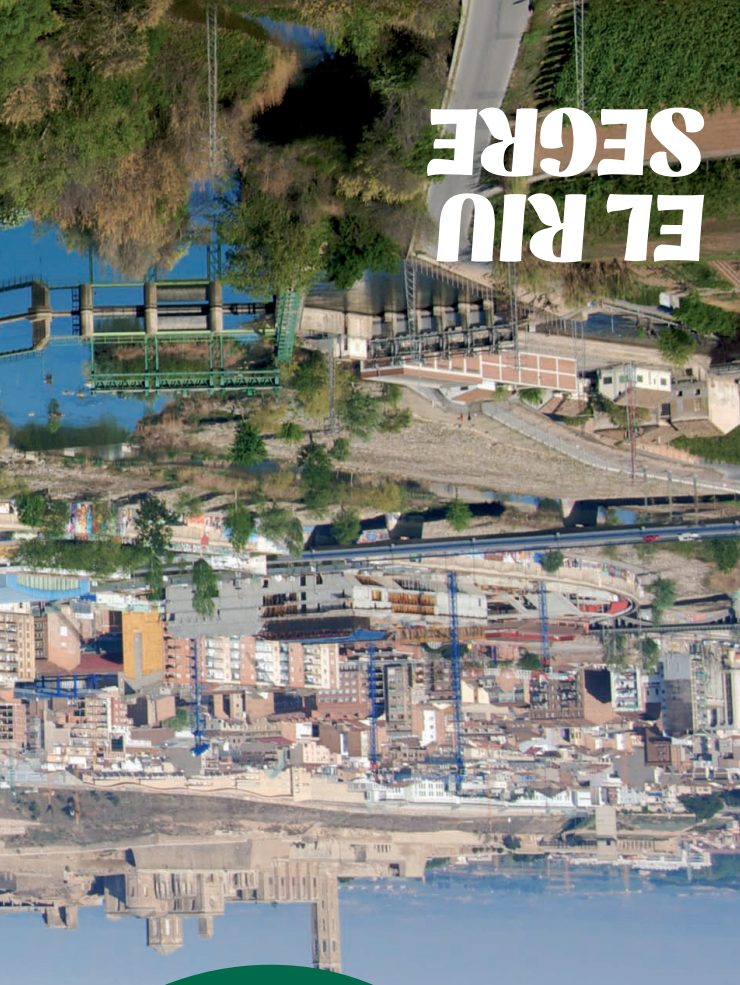

Visites i propostes d'interès sobre el riu Segre al seu pas per Lleida

EL RIU SEGRE

ESPAIS NATURALS DE LLEIDA

Redescobreix el riu al seu pas per Lleida! Gaudeix de la seva riquesa natural, històrica i cultural tot explorant els seus paisatges i racons.

Aquí et presentem alguns indrets i activitats per començar, però segur que pots trobar-ne més!

El riu Segre i la seva ribera

L'estreta franja de vegetació que ressegueix, a banda i banda el curs del riu, alberga una gran varietat de vida que contrasta amb l'entorn semi àrid propi d'aquesta zona. Aquesta franja permet connectar espais més amplis on s'han pogut establir frondosos boscos de ribera, formant un "corredor biològic" per on les diferents espècies poden viatjar i dispersar-se, garantint la conservació de la biodiversitat. Hi destaca la presència d'ocells migratoris que segueixen les vies fluvials buscant aliment i refugi com el corb marí, el coll-tort, el xarxet o el becadedell.

- Localització al mapa
- Zona de lleure
- Interès històric
- Recomanable dur prismàtics
- Aparcament de vehicles
- Zona de picnic

Pont de Barques, 1907

Ribera del Segre

Boquera de la Sèquia de Torres

8 La boquera de la Sèquia de Torres

La sèquia de Torres conforma un altre dels sistemes hidràulics d'origen medieval. Es va crear a final del segle XII per regar i abastir d'aigua les poblacions riberenques del sud de Lleida. Avui només ens queda el testimoni de la "boquera" de la sèquia, una obra imponent refeta al segle XVIII.

9 El Museu de l'Aigua

L'edifici de La Canadiense—construït el 1914 per allotjar els treballadors del Canal de Seròs—és des del 2004 la seu central del Museu de l'Aigua, equipament que es completa amb els Dipòsits del Pla de l'Aigua, els pous de gel, les fonts monumentals, etc. Vegeu l'apartat de visites i activitats al museu de l'Aigua

10 El xoperal del Tòfol

La comunitat de veïns de la partida de Copa d'Or i Sot de Fontanet van crear un projecte de recuperació d'aquest espai. Elements com el camí i la passarel·la del riu, la sèquia de Torres, el torrent de la Femosa, el camí vell d'Albatàrrec o el pont del Boc (s. XVI) li afegixen nous valors.

1 L'Ermita de Grenyana

Aquesta senzilla construcció ubicada a la Partida de Grenyana, històricament vinculada amb el riu, ha estat sempre el centre neuràlgic i de trobada per als veïns de la partida. Alçada al segle XIV per venerar una marededéu trobada (un pastor la va trobar en una balma vora l'ermita, aviat es va convertir en un important centre de devoció i un punt de pelegrinatge. De fet, encara avui, el segon diumenge després del 8 de setembre, la partida celebra el seu tradicional aplec a l'entorn de l'ermita.

L'edifici actual és un temple alçat durant els segles XVII i XVIII, en substitució de l'anterior santuari medieval, que va ser destruït amb els diferents conflictes bèl·lics que va patir la ciutat durant aquells segles.

Ermita de Grenyana

Aiguamolls de Rufeia

11 Els aiguamolls de Rufeia

Aquesta zona d'aiguamolls, bosc de ribera i canyissars és de gran valor per a l'observació d'aus aquàtiques com el martinet de nit, l'arpella, l'ànec culerot, el camelsllargues, la foïta o la polla blava. Es va formar artificialment als anys 80 després que uns clots resultants d'extreure els àrids s'ompliren amb l'aigua del freàtic formant les actuals basses. L'any 2006 es va fer una restauració ecològica i una recuperació paisatgística de la zona, que han permès recobrar l'espai natural propi de la zona, i que s'ha completat durant el 2020, amb l'adequació de diverses infraestructures per potenciar les activitats de descoberta i l'ús públic de l'entorn.

12 L'Ermita de la Mare de Déu de Butsènit

L'ermita de Butsènit apareix esmentada al segle XIV com un important santuari de la ciutat dedicat a una marededéu trobada. Avui continua sent el centre neuràlgic i de trobada dels veïns de les hortes fluvials de Rufeia i Butsènit. Durant la guerra dels Segadors va ser molt malmesa i al segle XVIII es va alçar de nou. Ha estat restaurada i decorada amb murals de Víctor P. Pallarès i també acull una escultura de Josep Torrelles que duu per títol "Flumen", un monument en record de les 33 víctimes que es van ofegar al riu mentre el travessaven en barca el 1921.

Xoperal del Tòfol

Ermita de Butsènit

2 Els molins de Cervià

Situat sobre la vall que conforma la clamor de les Canals, aquest antic complex preindustrial consta avui de dos edificis que es conserven en estat precari. L'edifici més noble manté la seva estructura medieval primigènia integrada en l'ampliació de l'equipament del segle XVIII. Al voltant del molí original es va construir un petit complex industrial, fariner, bataner—per adobar la llana—i per a la fabricació de vernissos. Associat al molí, podem veure un complex sistema hidràulic (resclores, salts, basses i peixeres) que forma part de la sèquia de Fontanet. Una antiga sèquia que neix al terme de Tèrmens, mor al torrent de Femosa i rega l'actual horta de Grenyana.

3 El molí de Sant Anastasi o de Vilanoveta

Antic molí fariner que s'abastia de la sèquia de Fontanet, constitueix el darrer vestigi de l'antic poble de Vilanova de Fontanet o de l'Horta, que se situaria a l'actual barri de la Bordeta. Consta de dependències annexes que servien de graner i habitatge de les persones encarregades del molí. És una de les seus del Museu de l'Aigua de Lleida i conserva encara la maquinària original.

Molí de Sant Anastasi o de Vilanoveta

Piragiisme

Piragiisme a les aigües del Segre

Amb una tradició de més de 70 anys, el piragiisme a Lleida es practica sobretot al tram de riu de la Mitjana; 1.500 metres lineals d'aigües tranquil·les i un entorn exuberant privilegiat. També s'organitzen baixades des de Balaguer i, en èpoques de molta crescuda, és possible arribar fins a la presa dels patamolls de Rufeia. L'escola municipal de piragiisme ofereix cursos d'iniciació d'abril a juny. Podeu informar-vos a:
 · Servei d'Esports. Regidoria d'Esports i Activitat Física. Tel 973 700 607 <https://esport.paeria.es/>
 · Federació Catalana de Piragiisme (973 23 03 14). www.fcpiragiisme.com

Rutes a peu i en bicicleta

En un mosaic on conviuen l'aigua, els boscos i l'horta, Lleida compta amb més de 500 km de camins d'horta per passejar o anar en bicicleta. Hi ha una dotzena de rutes senyalitzades per la pràctica lliure de la bicicleta que es poden consultar a:
https://urbanisme.paeria.cat/copy_of_serveis%0Durbans/horta/rutes-cicloturistiques%0Ddel-municipi-de-lleida

Rutes en bicicleta

4 La Mitjana

El parc de la Mitjana és un dels boscos de ribera més grans i ben conservats de Catalunya. Té una extensió de 90 hectàrees, on s'hi troba un frondós bosc de ribera, canyissars, tamarigars, codolars i ai-guamolls, amb flora i fauna adaptades a cadascun. Tot un mosaic d'ambients que acullen una gran biodiversitat. És possible observar-hi més de 110 espècies d'ocells, 140 espècies de fongs, més de 10 espècies diferents d'arbres i, fins i tot, mamífers com la llúdriga, la geneta, el teixó o el curiós muriccec d'aigua. A la Mitjana hi ha recorreguts ben senyalitzats que fan possible accedir als seus diferents espais.

5 Centre d'Interpretació de la Mitjana

El Centre d'Interpretació de la Mitjana compta amb una exposició permanent sobre el parc, un audiovisual de gran format, un laboratori, un observatori d'ocells... En definitiva, un conjunt d'eines i recursos per ajudar a descobrir i entendre el funcionament ecològic d'aquest espai natural i la relació entre les seves espècies.

Activitats al Centre d'Interpretació de la Mitjana

El Camí del Riu

El camí del riu enllaça un conjunt d'espais de valor natural i cultural (Grenyana, la Mitjana, el tram urbà del riu, Rufeia, Butsènit) articulats al voltant de l'aigua en el marc del "corredor ecològic" més important de Ponent, el riu Segre. Aquest recorregut permet descobrir tota l'esplendor i riquesa del riu amb una panoràmica excepcional de la ribera.

GR3 o Sender Central de Catalunya

Aquest sender de gran recorregut, encara no completament senyalitzat, preveu un traçat circular des de Lleida fins la Seu d'Urgell, per Tremp, i tornada a Lleida per Solsona i Tàrraga. Actualment, el tram senyalitzat entra pel sud-est del municipi, pel Camí Vell d'Albatàrrec, resseguint el riu cap al nord-est.

Camí de Sant Jaume

La llarga ruta cultural del Camí de Sant Jaume, travessa Lleida, on, segons la tradició, l'apòstol Sant Jaume es va aturar a predicar. Començant al Cap de Creus, el recorregut passa pel monestir de Montserrat i arriba a Lleida per la Mitjana, des d'on ressegueix el riu fins que es desvia cap a Alcarràs, a l'alçada de Butsènit, i continua cap a Aragó. En el tram entre Lleida i Acoletge, hi ha un traçat alternatiu, que segueix el riu Segre i és l'utilitzat per dues rutes cicloturístiques, la Inter-Catalunya (Lleida-Girona) i la ruta dels llacs (Lleida-La Pobla de Segur).

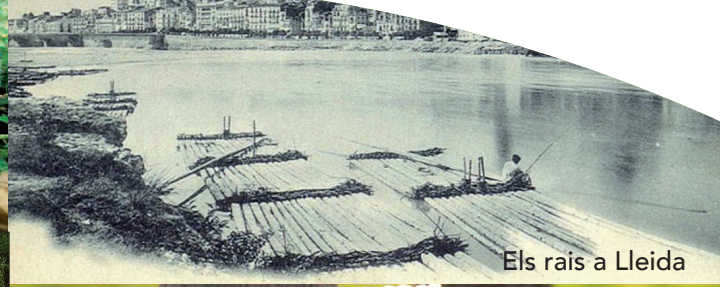
Camí del Riu

6 Les comportes

Les comportes de Pardiñes van ser construïdes per la Barcelona Traction Light and Power Company—coneguda com La Canadiense—l'any 1912 per desviar aigua cap al canal de Seròs per a la generació d'electricitat a la central hidroelèctrica. Aquesta resclosa va transformar profundament el paisatge riberenc; aigües amunt, va permetre consolidar el bosc de la Mitjana, estenent-se per la zona inundable, i aigües avall va fer que minvés considerablement el cabal d'aigua al pas per la ciutat.

7 El pas dels raiers

La construcció de la presa va afectar de ple l'activitat dels raiers, treballadors que baixaven pel riu troncs talats dels boscos del Pirineu, fins a Tortosa, fent parada a la serradora de Lleida, situada a prop del Pont Vell. Per salvar el salt de la presa, es va construir "un pas de rais" que encara es pot observar avui a peu de presa; sembla un tobogan i està just al costat del saltador de peixos, a prop de les comportes.

Els rais a Lleida

Observació de la natura

Ecoactivitats a la natura per a tothom

El Centre d'Interpretació de la Mitjana, situat al parc, ofereix durant tot l'any, una gran varietat d'activitats naturalistes, de tots els nivells i vinculades amb el Segre i el seu entorn. <http://urbanisme.paeria.cat/sostenibilitat>

La pesca, controlada al nostre riu

El tram del riu Segre, al seu pas per Lleida, està catalogat com a zona de pesca controlada (ZPC). Per tant, per practicar-hi la pesca és necessari obtenir, a més de la llicència de pesca recreativa, un permís de zona controlada. Al municipi hi ha present la Societat de Pescadors de Lleida i la Societat de Pescadors Amics del Segre.

Visites i activitats al Museu de l'Aigua

El Museu de l'Aigua ofereix diverses propostes adreçades a investigar, conservar i dinamitzar les tecnologies, els paisatges i les cultures de l'aigua, sorgides de la relació íntima de Lleida amb l'aigua del riu, així com un conjunt de rutes pel territori al llarg dels camins de l'aigua. Museu de l'Aigua (973 21 19 92). <https://cultura.paeria.cat/museus-i-patrimoni/museu-de-laigua/>

La Canadiense

El riu Segre, a Lleida

VIA DE RIU
SEGRE

- Espais naturals del Riu
- Camí del Riu
- GR3
- Camí de Sant Jaume
- Rutes cicloturístiques, Ruta dels Llacs
- Ruta InterCatalunya